

Rubus promachonicus Beek – een nieuwe naam voor *R. lejeunei* Whe.

door

A. VAN DE BEEK (Raamsdonksveer)

In ons artikel over de koebraam (VAN DE BEEK, 1979) wezen wij erop, dat *Rubus lejeunei* Whe. een ongeldige naam is, omdat LEJEUNE (1824) het epitheton „lejeunei” per vergissing reeds aan *R. inermis* Pourret had gegeven. Daardoor heeft het taxon, dat aangeduid is met *R. lejeunei* Whe., nu geen correcte naam. Het is mij niet gelukt om een

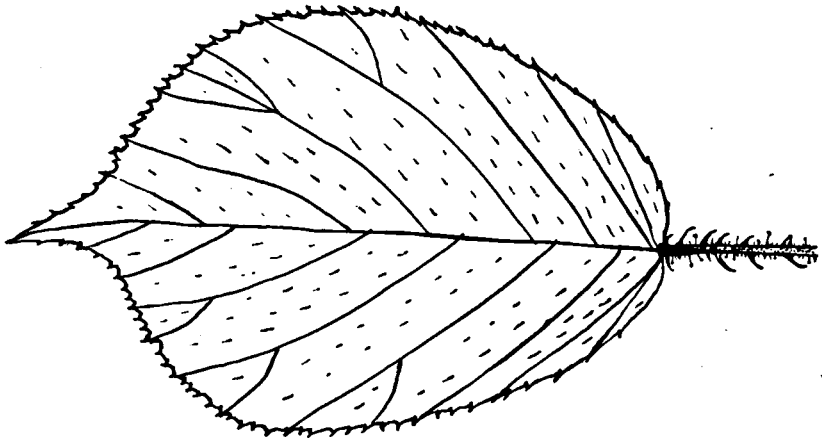

Fig. 1. Topblaadje van *R. promachonicus* Beek.

andere naam te vinden, die reeds voor dit taxon is gebruikt. Andere soorten, die door b.v. SUDRE (1908-'13) als infraspecifieke taxa van *R. lejeunei* zijn beschouwd, wijken teveel af om een vereniging tot één soort te rechtvaardigen. Daarom geven wij thans aan het bovengenoemde taxon een nieuwe soortnaam en voegen daarbij een nauwkeurige beschrijving van het materiaal van de klassieke vindplaats bij Malmédy, dat ik in 1966 van H. Vannerom (Diest, België) ontving en zelf enkele jaren later daar in ruime mate kon verzamelen.

Rubus promachonicus Beek nom. nov., pro *R. lejeunei* Whe., in Bluff et Fingerhut, Comp. Fl. Germ. 1, 1825, p. 683, non Whe. ex Lej., Rev. Fl. Spa 1824, p. 100.
(promachonicus: van Gr. promachon: spits, wegens de spitsjes op de topblaadjes en de bladtanden).

Lectotypus: BR, „Coll. Lejeune, circa Malmundiarum”.

Bladloot stompkantig of scherpkantig met vlakke of iets gegroefde zijden, vrij dicht kort behaard, met talrijke klieren, kleine stekels en klierstekels, die door overgangen met de grote stekels verbonden zijn. Grote stekels talrijk, geelachtig, vrij lang, slank, afgeplat, uit brede voet recht of iets teruggericht. Steunblaadjes lijnvormig, beklierd. Bladsteel iets langer dan de onderste zijblaadjes, met 15–25 teruggerichte of gekromde, grote stekels. Bladen (3-) 5-talig, aan de bovenzijde zwak behaard, aan de onderzijde weinig behaard tot vrijwel kaal, met fijn gezaagde rand, met spitsjes op de tanden, die ten dele teruggericht zijn; topblaadje (*fig. 1*) omgekeerd eirond met afgeronde of uitgerande voet, fijn toegespitst, ongeveer driemaal zo lang als zijn steeltje.

Bloeitak rond of stompkantig, kort behaard, met talrijke klieren, kleine stekels, klierstekels en lange, slanke, uit weinig verbrede voet teruggerichte of gekromde stekels. Bladen 3-talig, aan beide zijden weinig behaard, iets onregelmatiger gezaagd dan die van de bladloot; topblaadje minder duidelijk omgekeerd eirond en meestal iets breder dan aan de bladloot. Bloeiwijze lang, breed pyramidaal, althans in het onderste gedeelte, maar soms tot boven toe doorbladerd, in het bovenste gedeelte met brede schutbladen, kort,

haast viltig behaard, met talrijke klieren, klierstekels en lange, slanke stekels. Zijtakjes afstaand tot schuin opgericht, 2-10-bloemig, onregelmatig vertakt, met lange, rijk bestekelde bloemsteeltjes. Kelkslippen aanvankelijk teruggeslagen, aan de rijpende vrucht teruggeslagen of zwak afstaand, viltig-kortharig, beklieerd en bestekeld, met lang uitgetrokken punt. Bloemkroon vrij groot, rose-rood. Meeldraden langer dan de geelachtige stijlen. Vruchtbeginsels kaal. Bloembodem behaard.

O e c.: Wegkanten en bosranden op goede grond.

A r e a l: De soort wordt vermeld van West- en Zuid-Duitsland, België en Noord-Frankrijk. De determinaties zijn echter onzeker. Met zekerheid ken ik *R. promachonicus* alleen van de locus classicus bij Malmédy in Oost-België en van de Wylerbaan bij Groesbeek. Het laatste exemplaar vermeldde BEIJERINCK (1956) abusievelijk als *R. fuscoater* Whe.

E r o p g e l i j k e n d e s o o r t e n: *R. adornatus* P. J. M. ex Wirtg. heeft een lange, dichte beharing, kortere klieren en een opgerichte kelk aan de vrucht; *R. atrovirens* P. J. M. heeft een breder, eirond-ruitvormig topblaadje met grove tanden, is meer behaard en heeft rode stijlen; *R. rufescens* M. et L. is vrij zwak bestekeld, heeft aan de onderzijde rijk behaarde, soms iets viltige bladen, een elliptisch, meer geleidelijk toegespitst topblaadje en aan de vrucht opgerichte kelken; *R. pergratiosus* Sudre heeft een gedrongen bloeiwijze, nauwelijks klierstekels, rode stijlen en behaarde vruchtbeginsels; de in het zuiden van ons land algemene *R. rosaceus* Whe. heeft een vrijwel of geheel kale bladloot, breed eironde blaadjes met vrij brede tanden, korte bloeiwijze, korte bloemsteeltjes en rode stijlen.

Literatuur

- BEEK, A. VAN DE, 1979. Taxonomie en nomenclatuur van de koebraam. *Gorteria* 9 (6), p. 204-208.
BEIJERINCK, W., 1956. *Rubi Neerlandici*. Verh. Kon. Ned. Akad. Wetensch. Afd. Natuurk. 51, p. 1-156.
LEJEUNE, A. L. S., 1824. *Revue de la Flore des Environs de Spa*. Liège.
SUDRE, H., 1908-'13. *Rubi Europae*. Paris.

Summary

A new name ***Rubus promachonicus*** Beek is given for *R. lejeunei* Whe., non Whe. ex Lej. After an ample description and some notes on its ecology and distribution the species is compared with a few related ones.